

เงินบำรุง แผนเงินบำรุง และการเก็บรักษาเงินบำรุง

แบบจัดเก็บความรู้ในการปฏิบัติงาน (Knowledge Capture on job Form : KCJ)

วัตถุประสงค์ : แบบจัดเก็บความรู้นี้ใช้จัดเก็บความรู้ที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน ได้รับในการปฏิบัติงาน และเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน สมควรจะบันทึกไว้และเผยแพร่เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ของบุคลากร ตลอดจนเก็บรักษาและต่อยอดองค์ความรู้ให้เพิ่มพูนขึ้นอย่างต่อเนื่อง

รายละเอียดความรู้ :

๑. ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เรื่อง เงินบำรุง แผนเงินบำรุง และการเก็บรักษาเงินบำรุง

๒. ผู้บันทึกองค์ความรู้ ชื่อ นายปราโมทย์ บุญเปล่ง

๓. ตำแหน่ง นิติกรชำนาญการพิเศษ สังกัด กลุ่มกฎหมาย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว.

๔. วัน เดือน ปี ที่บันทึกความรู้ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

๕. กฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวกับความรู้เรื่องนี้

๕.๑ พระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

๕.๒ ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๒

๖.รายละเอียดความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงาน

๖.๑ ที่มาของเงินบำรุง

พระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๓๔ บรรดาเงินที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรณีพิเศษ ไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สิน หรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการให้นำส่งคลังตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งได้รับเงินที่มีผู้มอบให้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ใช้จ่ายในกิจการของหน่วยงานของรัฐนั้นก็ดี หรือได้รับเงินที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งมีผู้มอบให้เพื่อหาดอกผลใช้จ่ายในกิจการของหน่วยงานของรัฐนั้นก็ดี ให้หน่วยงานของรัฐนั้นจ่ายเงินหรือก่อนนี้ผูกพันภายในวงเงินที่ได้รับนั้นได้ และไม่ต้องนำส่งคลัง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งได้รับเงินตามโครงการช่วยเหลือ หรือร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศอื่นใด หรือบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นเงินให้กู้หรือให้เปล่า รวมทั้งเงินที่ได้รับสืบเนื่องจากโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือเช่นนั้น รัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้

เมื่อมีเหตุผลอันสมควร รัฐมนตรีจะอนุญาตให้หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งที่ได้รับเงินในกรณีต่อไปนี้ นำเงินนั้นไปใช้จ่ายโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้

(๑) เงินที่ได้รับในลักษณะค่าชดใช้ความเสียหายหรือสิ่งปลีองแห่งทรัพย์สินและจำเป็นต้องจ่ายเพื่อบูรณะทรัพย์สินหรือจัดให้ได้ทรัพย์สินคืนมา

(๒) เงินรายรับของหน่วยงานของรัฐ ที่เป็นสถานพยาบาล สถานศึกษา หรือสถานอื่นใดที่อำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณประโยชน์ หรือประชาสงเคราะห์

(๓) เงินที่ได้รับในลักษณะผลพลอยได้จากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่

(๔) เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายหุ้นในนิติบุคคลเพื่อนำไปซื้อหุ้นในนิติบุคคลอื่น

เงินบำรุง แผนเงินบำรุง และการเก็บรักษาเงินบำรุง

การจ่ายเงินตาม (๒) และ (๓) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีและผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ส่วนการจำหน่ายหุ้นและการซื้อหุ้นตาม (๔) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

ดังนั้น ตามมาตรา ๓๔ (๒) จึงเป็นที่มาของการออกระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของสถานบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๖๒ มาใช้บังคับกับหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขการออกระเบียบดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแล้ว

๖.๒ ทำไมต้องจัดทำแผนเงินบำรุง

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๓๗ หน่วยงานของรัฐจะก่อหนี้ผูกพันหรือจ่ายเงินได้ก็ได้แต่โดยอาศัยอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมาย

การก่อหนี้ผูกพันและการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่หรือการดำเนินงาน ต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส คุ่มค่าและประหยัด โดยพิจารณาเป้าหมาย ประโยชน์ที่ได้รับ ผลสัมฤทธิ์ และประสิทธิภาพของหน่วยงานของรัฐและต้องเป็นไปตามรายการและวงเงินงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานของรัฐนั้นด้วย

ส่วนที่ ๕ เงินนอกงบประมาณและทุนหมุนเวียน

มาตรา ๖๑ เงินนอกงบประมาณให้มีเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ หรือการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการมีเงินนอกงบประมาณนั้น ทั้งนี้ให้นำความในมาตรา ๓๗ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณด้วยโดยอนุโลม

เงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้นำมาฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นหรือได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นอย่างอื่น

เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น เงินนอกงบประมาณนั้นเมื่อได้ใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่หรือการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์จนบรรลุวัตถุประสงค์แห่งการนั้นแล้วมีเงินคงเหลือให้นำส่งโดยมิชักช้า ทั้งนี้ การนำเงินส่งคลังให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ตามมาตรา ๖๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ บัญญัติให้นำความในมาตรา ๓๗ วรรคสอง มาใช้บังคับกับเงินนอกงบประมาณโดยอนุโลม ซึ่งมาตรา ๓๗ วรรคสองบัญญัติไว้ว่า ในการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ต้องเป็นไปตามรายการและวงเงินงบประมาณรายจ่าย ซึ่งระเบียบเงินบำรุงไม่ได้กำหนดไว้ แต่เพื่อให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้จึงต้องมีการจัดทำแผนเงินบำรุงอันเป็นการกำหนดรายการและวงเงินบำรุงที่จะต้องจ่ายในแต่ละปีงบประมาณไว้เพื่อประโยชน์ในการควบคุมและตรวจสอบ แผนเงินบำรุงที่จัดทำขึ้นจะใช้ในการตรวจสอบว่าหน่วยบริการได้นำเงินบำรุงไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่หรือ การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ ของหน่วยบริการ และการใช้จ่ายเป็นไปอย่างโปร่งใส คุ่มค่าและประหยัด หรือไม่ โดยพิจารณาจากเป้าหมาย ประโยชน์ที่ได้รับ ผลสัมฤทธิ์ และประสิทธิภาพของหน่วยบริการ

เงินบำรุง แผนเงินบำรุง และการเก็บรักษาเงินบำรุง

๖.๓ การเก็บรักษาเงินบำรุงและเงินบำรุงสำรองจ่าย

พระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๖๑ เงินนอกงบประมาณให้มีเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ หรือการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการมีเงินนอกงบประมาณนั้น ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๓๗ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณด้วยโดยอนุโลม

เงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ ให้นำมาฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง เว้นแต่จะมีกฎหมาย กำหนดไว้เป็นอย่างอื่นหรือได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นอย่างอื่น

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่รัฐวิสาหกิจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณหรือมีเงินนอกงบประมาณมากเกินไปสมควร ให้กระทรวงการคลัง เรียกให้หน่วยงานของรัฐนำเงินดังกล่าวส่งคลัง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๕ ให้หน่วยบริการเก็บรักษาเงินสดไว้เพื่อสำรองจ่ายได้ภายในวงเงินที่กระทรวงสาธารณสุข กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง นอกนั้นให้นำฝากกระทรวงการคลัง หรือสำนักงานคลังจังหวัดแล้วแต่กรณี หรือนำฝากธนาคารแห่งประเทศไทยหรือธนาคารพาณิชย์ที่กระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบ

การนำฝากธนาคารแห่งประเทศไทยหรือธนาคารพาณิชย์จะต้องไม่เกินวงเงินที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๕๒๖.๙/ว ๑๐๗ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๓ และหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่ สธ ๐๒๑๒/๑๒/๕๑๙๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ซึ่งกระทรวงการคลังได้อนุมัติให้มีเงินนอกงบประมาณเก็บรักษาไว้ที่ธนาคารพาณิชย์เพื่อความคล่องตัวในการใช้จ่ายเงิน (มีวงเงินที่เหมาะสมกับภาวะเงินคงคลังของประเทศ) และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้ชักชวนความเข้าใจการนำเงินนอกงบประมาณที่ฝากธนาคารพาณิชย์กลับเข้าฝากคลังดังนี้

รายการ	วงเงินบำรุงที่เก็บรักษา (บาท) ตามหนังสือ สธ ๐๒๑๒/๕๑๙๑ ลว ๒๓ พย.๒๕๕๓		
	เงินสด	ฝากธนาคารพาณิชย์	ฝากคลัง
๑. สสจ.	๑๐๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	เงินฝากส่วนเกิน ๕๐๐,๐๐๐ นำฝากคลังทั้งจำนวน
๒. รพศ.	๕๐๐,๐๐๐	๒,๕๐๐,๐๐๐	เงินฝากเกิน ๒,๕๐๐,๐๐๐ นำฝากคลังทั้งจำนวน
๓. รพท.	๕๐๐,๐๐๐	๑,๕๐๐,๐๐๐	เงินฝากส่วนเกิน ๑,๕๐๐,๐๐๐ นำฝากคลังทั้งจำนวน
๔. รพช.	๕๐๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	เงินฝากส่วนเกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ นำฝากคลังทั้งจำนวน
๕. สอ.(รพ.สต.)			
๕.๑ ในท้องที่มีธนาคาร	๕,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	เงินฝากส่วนเกิน ๕๐๐,๐๐๐ นำฝากคลังทั้งจำนวน
๕.๒ ในท้องที่ไม่มีธนาคาร	๑๐,๐๐๐	๕๐๐,๐๐๐	เงินฝากส่วนเกิน ๕๐๐,๐๐๐ นำฝากคลังทั้งจำนวน
๖. เงินบำรุงที่เกินวงเงินซึ่งเดิมเคยได้รับอนุญาตให้ฝากธนาคารประเภทประจำเพื่อหาดอกผลให้นำฝากคลังทั้งจำนวน			
๗. เงินบริจาค เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศและเงินค้ำประกันสัญญาต่าง ๆ ให้นำฝากคลังทั้งจำนวน			

เงินบำรุง แผนเงินบำรุง และการเก็บรักษาเงินบำรุง

ตามมาตรา ๖๑ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อ ๕ ของระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยเงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๒ การเก็บรักษาเงินนอกงบประมาณ (เงินบำรุง) นั้น โดยปกติจะต้องนำฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หรือได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังไว้เป็นอย่างอื่น ซึ่งกรณีเงินบำรุงของหน่วยบริการนั้น กระทรวงสาธารณสุขได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังให้เก็บรักษาเงินบำรุงไว้สำรองจ่ายได้ภายในวงเงินที่กำหนด หรือนำฝากธนาคารพาณิชย์ที่กระทรวงการคลังให้ความเห็นชอบ ส่วนเงินที่เกินวงเงินที่ได้ทำความตกลงไว้กับกระทรวงการคลังให้นำฝากคลังทั้งจำนวน

นอกจากนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขยังชักซ้อมความเข้าใจกว่า ให้ทุกหน่วยเบิกจ่ายบันทึกรายการนำเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์เข้าสู่ระบบGFMSเป็นแบบรายวันด้วยแบบ บข.๐๑ ตามคู่มือบัญชีภาครัฐสำหรับส่วนราชการ (กค ๐๔๒๓.๓/ว๒๖๗ ลว.๓ สค.๒๕๕๘) ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๐ เป็นต้นไป และให้จ่ายเงินนอกฝากคลังโดยกรมบัญชีกลาง เพื่อเข้าบัญชีให้กับเจ้าหน้าที่ หรือผู้มีสิทธิรับโดยตรงเพื่อลดกระบวนการ ความซ้ำซ้อนและความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านการเงิน การบัญชี ฯลฯ

นอกจากการกำหนดวงเงินสำรองจ่าย และการนำฝากคลังตามที่กล่าวแล้วข้างต้น ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ยังบัญญัติไว้อีกด้วยว่า เงินนอกงบประมาณ (เงินบำรุง) นั้น หากมีมากเกินไปสมควร กระทรวงการคลังก็อาจเรียกให้หน่วยงานของรัฐนำเงินดังกล่าวส่งคลังได้ด้วย

๗. ข้อแนะนำ / ข้อพึงระวัง/หมายเหตุ

เงินบำรุงหรือเงินนอกงบประมาณ เป็นเงินที่ได้รับอนุญาตให้นำไปใช้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง ผู้เกี่ยวข้องจึงต้องตระหนักว่า เงินนอกงบประมาณนั้นเป็นเงินของรัฐ เจ้าหน้าที่ หรือผู้บริหารพึงนำไปใช้จ่ายให้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของเงินนอกงบประมาณ นั้น ๆ รวมทั้งต้องจัดทำแผนการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณ ในแต่ละปีงบประมาณด้วย ทั้งนี้เพื่อให้สามารถตรวจสอบหรือแสดงกับผู้มีหน้าที่ตรวจสอบได้ว่าการใช้จ่าย เป็นไปตามหน้าที่หรือ การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ ของหน่วยบริการ และการใช้จ่ายเป็นไปอย่างโปร่งใส คุ่มค่าและประหยัด หรือไม่ โดยพิจารณาจากเป้าหมาย ประโยชน์ที่ได้รับ ผลสัมฤทธิ์ และประสิทธิภาพของหน่วยงานบริการ

ระเบียบฯเงินบำรุงของกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นระเบียบที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลังเป็นผู้ร่าง มีข้อความหรือประเด็นปลีกย่อยที่ไม่เป็นไปตามความต้องการของกระทรวงสาธารณสุข กองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขรับทราบปัญหา และพยายามชี้แจงไปยังกรมบัญชีกลางแล้ว แต่ไม่ได้รับการแก้ไข จากกรมบัญชีกลาง ตัวอย่างเช่น การใช้จ่ายเงินเพื่อซ่อมแซมอาคารที่ทำการ หรือเพื่อจ้างก่อสร้าง ถือเป็นรายจ่ายที่ต้องขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังก่อน หรือกรณีไม่มีบทเฉพาะกาลให้นำประกาศหรือหลักเกณฑ์ที่ออกโดยอาศัยอำนาจระเบียบเงินบำรุง ฯ ก่อน ฉบับ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาใช้ เป็นต้น ซึ่งกองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จะพยายามชี้แจงและขอแก้ไขให้มีความชัดเจน เพื่อให้หน่วยบริการนำไปบังคับใช้ได้อย่างสะดวกและถูกต้องต่อไป

อย่างไรก็ตาม หากหน่วยบริการหรือผู้บริหารหน่วยบริการ มีความสงสัย หรือไม่แน่ใจว่า การใช้จ่ายเงินบำรุงถูกต้องเป็นไปตามระเบียบหรือไม่ ก็ควรปรึกษาหารือ มาয় กลุ่มกฎหมาย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว หรือหารือโดยตรงไปยัง กองกฎหมาย เพื่อมิให้เสี่ยงต่อการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบ และอาจเป็นความผิดทางวินัย หรือต้องรับผิดชอบแพ่งหรืออาญา ได้

เงินบำรุง แผนเงินบำรุง และการเก็บรักษาเงินบำรุง

ลงชื่อ
(นายปราโมทย์ บุญเปล่ง)
ตำแหน่ง นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดเก็บ

ลงชื่อ
(นายมนตรี โอวาทสุวรรณ)
ตำแหน่ง นายช่างเทคนิคชำนาญงาน ปฏิบัติหน้าที่นิติกร

ผู้ร่วมจัดเก็บ

ลงชื่อ
(นายพิชิตชัย เชิดชู)
ตำแหน่ง นิติกรชำนาญการ

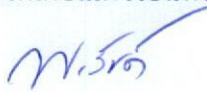
ผู้ร่วมจัดเก็บ

๘. การอนุมัติ

เห็นควรให้จัดเก็บและเวียนทราบ

อนุมัติให้จัดเก็บและเวียนทราบ

ลงชื่อ
(นายปราโมทย์ บุญเปล่ง)
หัวหน้ากลุ่มกฎหมาย

ลงชื่อ
(นายไพรัชต์วีริต วิริยะภักคพงศ์)
รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว